

Nr. 2/Nov. '09

**MEDIA
PLANET**

DEN BEVIDSTE FORBRUGER

TIPSTIL SUNDE OG
MILJØVENLIGE
VALG

KØB FAIRTRADE OG GØR EN FORSKEL

Skuespilleren Thure Lindhardt: Bønder, der er med i Fairtrade-ordningen, får som udgangspunkt en mere fair og stabil pris for deres afgrøder. De modtager også ekstra midler, som de investerer i sociale projekter og bedre produktion.

Træpillefyr
Mindsk din varmeregning, og få en CO₂-neutral opvarmning

Økologisk hudpleje
Vælg de helt rigtige økologiske hudprodukter

Øl redder verden og alle isbjørnene

Spis dig mæt i julemaden med god samvittighed på en restaurant, som serverer den lækreste mad og øl uden at skade vores klima.

Danmarks første CO₂-neutrale øl - Globe Ale - fås her på fad og flaske!

noerrebrobryghus.dk * rymsgade 3 * 2200 kbh n * 3530 0530

UDFORDRINGER

Dette produkt er fri for nikkel, dette produkt er fri for phthalater, optisk hvidt og mange andre ting. I dag sælger mange produkter på det, der ikke er i! Men hvad er der så egentlig i?

Cradle to Cradle – sund fornuft og god kvalitet

I vores arbejde med Cradle to Cradle har vi fundet ud af, at det er der ikke mange der ved - ikke engang producenterne. De ved bare, at det ligger inden for lovgivningens rammer, og så er det det! Men hvad er egentlig langtidsvirkningerne af de kemikalier, der så bliver brugt og af de mange sammenblandinger, der bliver lavet. Det ved producenterne ikke, og der er ingen, der rigtig kan drages til ansvar. Vi kan bare se, at antallet af allergier eksploderer, ligesom antallet af drengbørn, der bliver født med deforme forplantningsorganer, er fordoblet over de sidste årtier. Vi skal positivt kunne definere, hvad der er i vores produkter, så de efter endt brug sikkert og forsvarligt kan indgå i et teknisk eller biologisk kredsløb, til gavn for mennesker og miljø - det er udfordringen.

Indtænk miljø

→ I dag tænker vi ikke på at være til gavn for miljøet. Vi tænker på, hvordan vi kan være så lidt ska-

delige for miljøet som muligt. Det er paradoksalt, at vi fokuserer på, at der skal være plus på vores økonomiske konto og plus på vores sociale konto, men når det gælder miljøkontoen, skal vi bare prøve at reducere på vores negative fodaftryk og komme så tæt på nul som muligt!

Men hvorfor skulle der være noget i vejen for, at vi igennem vores produktdesign kan indtænke miljøforbedrende egenskaber, økoeffektive principper, hvor produktmaterialer bliver til næringsstoffer for nye produkter og levende systemer?

Intelligente materialer

→ I dag prøver vi at perfektionere et system, der ikke fungerer og tænker ikke på vores produkter med reinkarnation for øje. Vi kan ellers spare både på energikontoen, CO₂-kontoen, ressourcekontoen, affaldskontoen osv. fordi vi ikke længere behøver at bruge voldsomme anstrengelser på at grave nye materialer op af jorden. Vi skal i gang med at udvikle intelligente materialer, der

“I dag prøver vi at perfektionere et system der ikke fungerer og tænker ikke på vores produkter med reinkarnation for øje.”

Søren Lynggaard & Martin Fluri
Grundlæggerne af Vugge til Vugge Danmark

fungerer i evige kredsløb og samtidig lave nye og spændende forretningsmodeller, hvor formålet er at holde materialerne i omløb, samtidig med at vi opnår glæden ved den service, produktet tilbyder. Og så kan vores forbrug være til gavn for vores børn og børnebørn og alle andre arter på denne planet, fordi det er med til at skabe sunde næringsstofkredsløb. Det handler egentlig ikke om bæredygtighed, men om sund fornuft og god kvalitet. Uden den indre skønhed er det simpelt hen ikke god kvalitet.

Det er det, Cradle to Cradle står for, og det er bakket op af eksempler, der har vist at det kan lade sig gøre. Virksomheder verden over har fremstillet alt fra sko, tøj og møbler til elektronik, biler og bygninger efter dette koncept og har lagt grunden til sunde globale næringsstofkredsløb af intelligente materialer, der gør vækst og forbrug sjovt igen, befriet for skyld i gammeløkologisk forstand.

VI ANBEFALER

Tania Ellis
Forfatter og foredragsholder

SIDE 10

”Med internettet og al den information, der er til rådighed, kan vi ikke længere bruge undskyldningen om, at vi ikke vidste bedre. Og når jeg ved, at der kan være pesticidrester eller kunstige tilsætningsstoffer i, kan jeg altså ikke putte det i munden. Det er jo dumt, når man ved, at det fx kan øge risikoen for kræft.”

MEDIA PLANET

Vi skaber succes for vores læsere og samarbejdspartnere.

DEN BEVIDSTE FORBRUGER
2. UDGAVE, NOVEMBER 2009

Adm. direktør:

Jimmi Femö

Redaktionschef:

Anja Christensen

Projektleder:

Emrije Nezir

Tlf.: 33 18 68 40

E-mail: emrije.nezir@mediaplanet.com

Forretningsudvikler:

Jeff Aksengor

Layout & repro:

Lisa Tallbacka

Tekster:

Hans Henrik Rasmussen

Distribueret med:

Politiken, november 2009

Print: Trykcentralen

Mediaplanet kontaktinformation:

Telefon: 33 18 68 40

Fax: 33 18 81 29

E-mail: info.dk@mediaplanet.com

Web: www.mediaplanet.com

Mediaplanet arbejder for at skabe nye kunder til vores annoncører ved at tilbyde vores læsere et redaktionelt indhold af høj kvalitet, der motiverer dem til at handle.

RUDOLPH CARE – 100% troværdighed på krukke

Med udgangspunkt i eksklusive og næringsrige olier og med øje for det æstetiske i både design og duft er Rudolph Care unik og helt enestående. Rudolph Care er den første danske luksuriøse hudplejeserie, som er certificeret med både miljømærket Svanemærket og det økologiske ECOCERT.

Så smuk er SVANEMÆRKET

Mindst miljøbelastende
Lever op til skrappe miljøkrav
Tager hensyn til din sundhed
Er af høj kvalitet

Så smuk er ECOCERT

INGEN:
Forurenende stoffer
Bestrålede ingredienser
Syntetiske farver og parfumer
Syntetiske antioxidant og blodgørere
Syntetiske olier, fedt og silikoner
Dyreforsøg

RUDOLPH CARE 2010

2010 kollektionen er i produktion og ventes i butikkerne medio december 2009.

RUDOLPH CARE er en komplet hudpleje serie til både krop og ansigt. Serien indeholder idag i alt 8 eksklusive, miljøvenlige og økologiske produkter.

Læs mere på www.rudolphcare.com

Det intelligente hjem bliver virkelighed

SILVAN lancerer intelligent styring fra Flex-Control, der gør det muligt for boligejere at fjernstyre hjemmet via Internettet

Hvem kender ikke til at ankomme til et koldt sommerhus, hvor man skal bruge et par timer på at få varmet huset op? Med Flex-Control kan man skrue op for varmen i sommerhuset et par timer, før man ankommer.

SILVAN tilbyder Flex-Control's produkter i to forskellige startpakker. Enten som en sikkerhedspakke eller en energipakke. Sikkerhedspakken indeholder derudover en dør- og en vinduessensor, en bevægelsesdetektor og en alarmsirene, som sørger for en effektiv og stabil overvågning. Energipakken indeholder blandt andet diverse trådløse komponenter, der skal gøre det nemmere at styre energiforbruget. Og kan nemt udbygges med et væld af trådløse produkter.

Hvordan virker det?

- Z-wave er en trådløs teknologi der gør det muligt for forskellige komponenter at kommunikere uden brug af kabler.
- Z-wave kommunikerer via radiobølger.
- Z-wave er to-vejs kommunikation. Derved for du svar om hvorvidt den givne ordre er udført, f. eks. når du tænder lyset.
- Et Z-wave netværk er bygget op af en række komponenter plus en controller.
- Et Z-wave netværk er intelligent, hvilket vil sige at det selv finder en kommunikationsvej.
- Sidder der komponenter som ikke kan fange hinanden direkte, så vil netværket selv finde en vej via andre komponenter således der skabes kontakt.
- Det betyder endvidere at man kan lave et meget stort netværk da komponenterne kan sende signalerne videre, således er rækkevidden ikke blot 15-20 m fra controlleren, men blot 15-20 mellem hver komponent, således kan der snildt være 100 m til controlleren.
- Z-wave giver et hav af muligheder, det er ikke enten tænd/sluk af lys eller Alarm – det er det hele.

FRIT VALG

SILVAN normalpris 2.499,00

Nu 2.199,00

Spar 300,00

HOUSE-CONTROL

ENERGI- ELLER SIKKERHEDSPAKKE

Intelligent Z-Wave styring af dit hjem. Giver dig mulighed for at komme i gang med intelligent styring af hjemmet, enten med udgangspunkt i energibesparelser eller i sikkerhed. Med energi-pakken tilpasser du forbruget efter husstandens levevis og reducerer energiforbruget. Pakken kan altid udvides og alt styres fra internettet. Med sikkerheds-pakken varetages overvågningen af dig selv – via internettet og mobilen – og din private back-up (f.eks. naboer og venner) som får sms'er eller e-mails i tilfælde af, at alarmen går, og du ikke selv reagerer på den. Basis-abonnement kr. 30,00 pr. måned. Der kan yderligere tilmeldes opkobling til vagtcentral for kr. 37,50 pr. måned.

HOUSE-CONTROL

DØR-/VINDUESKONTAKT

Trådløs Z-Wave magnetkontakt der håndterer igangsættelse af div. scenarier. F.eks. Alarm og styring af varme ved åbning af dør eller vindue.

SILVAN normalpris 499,95

Nu 349,95

Spar 150,00

HOUSE-CONTROL

TEMPERATUR SENSOR

Z-Wave temperatur sensor. Giver mange muligheder i forhold til temperatur måling.

SILVAN normalpris 749,95

Nu 549,95

Spar 200,00

flex control

Smart home control and security

HOUSE-CONTROL

DANFOSS TERMOSTAT

Programmérbar Z-Wave termostat der kan justeres med 3-4 grader i udvalgte perioder.

SILVAN normalpris 599,95

Nu 499,95

Spar 100,00

FOR YDERLIGERE INFORMATION KONTAKT:

PRODUKTCHEF KLAUS JENSEN | TELEFON 87 30 87 30

SILVAN KÆDEN | DAUGBJERGVEJ 15 | DK-8000 ÅRHUS C | WWW.SILVAN.DK

SILVAN

GØR-DET-SELV

INSPIRATION

Spørgsmål: Har du svært ved at orientere dig i supermarkedet eller på kosmetikhylderne?

Svar: Eksperternes råd lyder, at du skal stole på kontrolmyndighederne, købe økologisk hvis muligt og så også stole på din egen sunde fornuft.

Økologi og fornuft – sundheden er vigtigst

ØKOLOGI

KGS. LYNGBY

Der kan være mange forskellige typer forurening i en fødevarer, fortæller Kit Granby, souschef og seniorforsker ved DTU Fødevareinstituttets Afdeling for Fødevarekemi.

"Men man skal heller ikke gøre forbrugerne bange. EU har jo sat nogle grænseværdier, som sikrer, at hvis man spiser en almindelig varieret kost, skulle man ikke få mere end det tolerable daglige indtag af de skadelige stoffer," siger hun.

En af typerne er baggrundsforureningen i fødevarer, som forbrugerne ikke har mulighed for at vælge fra, fordi det for eksempel omfatter dioxiner, der ryger fra skorstenene og ud på markerne, økologiske eller ej. Til gengæld er der noget, man kan gøre, når det gælder stoffer som for eksempel pesticider.

"Dem kan man jo netop vælge fra ved at købe økologisk," siger Kit Granby og nævner to andre forureningstyper, hvor forbrugeren også har en vis mulighed for selv at sikre sig.

Steg med måde

For det første er der den naturlige forurening fra for eksempel svampetoksiner, der typisk findes i tørrede produkter som nødder eller i korn. Her råder hun til, at man bruger sin sunde fornuft og ikke spiser noget, der ikke ser godt ud. For det andet er der den såkaldte procesforurening, som stammer fra behandlingen af råvaren. Typisk varmebehandling, som det kendes fra ristede morgenmadsprodukter eller brunede kartoffelchips, hvor der opstår det kræftfremkaldende stof akrylamid. Det samme gælder, når man griller kød eller ved rygning, for eksempel røget fisk, hvor der dannes andre kræftfremkaldende stoffer.

"Men man laver jo selv sin mad, og der kan man så være påpasselig med ikke at branke for meget - man skal med andre ord ikke fuldstændigt branke sin bød eller riste sit brød sort, og kartoflerne må godt være lidt mere gyldne end det engang var tilfældet."

Det sunde er vigtigst

Kit Granby understreger desuden, at

PROFIL

Kit Granby

Profession:

Forskningsleder for Fødevarekontaminant og Migrant-gruppen ved DTU Fødevareinstituttet. Kit Granby forsker blandt andet i dannelsen af og kilder til forurening i fødevarer og muligheden for at reducere den. Desuden rådgiver hun Fødevarestyrelsen om fødevareresikkerhed.

man ikke skal glemme alle de positive ting, der er i vores fødevarer. Hendes kollega ved DTU Fødevareinstituttet, seniorforsker Torben Leth, er ekspert på dette felt, og han understreger netop, at det sunde er vigtigst:

"De skadelige ting skal holdes op mod alle de ting i fødevarerne, som vi ikke kan undvære. Derfor har man for eksempel opretholdt, at man skal spise de her 600 g frugt og grønt om dagen, selv om der kan være pesticidrester. Og så kan man jo købe økologisk, så slipper man for det," siger han og kan godt ærgre sig lidt over, at der til tider er meget fokus på det negative.

"Men det sælger jo flere aviser at skrive om de forurenende stoffer. Man skal som forbruger sætte sin lid til det danske kontrolsystem, for der er godt styr på det. Men der er selvfølgelig lidt en gang imellem," tilføjer han.

"For eksempel med melamin. Det var det, en kinesisk mejeriproducent puttede i sine mejeriprodukter for at hæve proteinindholdet. Sådan nogle skruppelløse folk kan være svære at gardere sig imod."

Uden parfume

Hvis vi bevæger os væk fra køledisken og over til supermarkedets kosmetikhylder og de forskellige hud- og hårplejeprodukter, er det et andet stort forbrugerområde, hvor der anvendes kemiske stoffer. Anette Ejersted, der arbejder med kemikalier og særligt kosmetik ved Miljøstyrelsen, fortæller, at det største problem her er allergi. Men det er et meget individuelt problem, som derfor er svært at lovgive sig ud af, forklarer hun.

"Derfor anbefaler vi uparfumerede produkter. At undgå parfume lyder måske lidt hårdt, men man skal måske tænke over, at det ikke behøver både at være cremer og shampoo'en, der er parfumeret. Og så skal man undgå farvestoffer, hvor de ikke er nødvendige. Det er selvfølgelig svært med hensyn til sådan noget som make-up," siger Anette Ejersted og understreger da også, at langt de fleste produkter er sikre at anvende.

HANS HENRIK RASMUSSEN

red@mediaplanet.com

Rosall - Håndhækket rangle i økologisk garn

Joan - Baby & junior sengetøj i økologisk bomuld

Monkey - Håndhækket sutteholder i økologisk garn

Mathias - Fairtrade og økologisk nattoj 0-6 år

design for kids - made with care

For nærmeste forhandler kontakt os på tlf. 88331160 www.franck-fischer.dk

FAIRTRADE Certified Cotton

ECO Sustainable Textile

Tag hånd om miljøet og familiens økonomi **RENERGI**

Med et PELLEMATIC træpillefyr, kan I spare mange penge på varmeregningen, typisk mellem 50 og 70% og så er fyring med træpiller tilmed 100% CO₂ neutral i modsætning til olie, gas og elektricitet.

Mange spørger så:

Jamen skal man ikke være entusiast og være villig til at bruge en stor del af sin fritid på opvarmningen, til påfyldning af piller, rensning af brænder og varmeveksler, samt udtømning af aske.

Svaret er nej:

Den tid er forbi, med en løsning fra Renergi kommer komforten helt på niveau med Gas og olie. Det eneste der kræves er nogle få tømninger af aske om året, det er høj komfort med god samvittighed.

RENERGI

Telefon: 43582424

E-Mail: kontakt@renergi.dk

Web: www.renergi.dk

KØB ØKOLOGISK OG SLIP FOR PESTICIDER

"De skadelige ting skal holdes op mod alle de ting i fødevarerne, som vi ikke kan undvære. Derfor har man for eksempel opret holdt, at man skal spise de her 600 g frugt og grønt om dagen, selv om der kan være pesticidrester. Og så kan man jo købe økologisk, så slipper man for det," siger Torben Leth, senior forsker på DTU Fødevarerinstitut.

FOTO: LISE GAGNE /ISTOCKPHOTO

6

TIPS TIL GOD ØKOLOGISK HUDPLEJE

- 1 For det første skal man være på vagt: Økologiske produkter med naturlige ingredienser kan svinge fra 10% til 95% økologisk indhold af det færdige produkt til trods for den samme mærkning.
- 2 Der er heller ingen kvalitetsgaranti for effekten blot fordi at det er rent og naturligt, det afhænger af de aktive virkestoffer, som produkter består af.
- 3 Emballagen til økologiske og biodynamiske produkter bør være udformet således, at der er mindst mulig overfladekontakt til ilt og bakterier. Eksempelvis er tuber og pumpe-systemer bedre end krukker, da behovet for konserveringsstoffer mindskes.
- 4 Emballagen bør desuden være udført i "den grønne ånd", dvs. af biologisk nedbrydeligt materiale og med mindst mulig belastning for miljøet.
- 5 Parabener er erklærede konserveringsstoffer med mindst mulig risiko for udvikling af allergi. Der er dog et par af parabenerne, som er under observation grundet mistanke om hormonforstyrrende effekt, men methyl- og ethyl-parabener er fritaget for mistanke!
- 6 For de andre parabener er der endnu ikke tilstrækkelige undersøgelser til at konkludere, om der er hormonforstyrrende effekter ved de lave koncentrationer, som idag er tilladt at anvende i kosmetik.

KILDE: DANIELA FRASER, COMPLETE ME I KØBENHAVN

share the *Beauty* of the season

Jurlique har udviklet biodynamisk skønhedspleje siden 1984. I de smukke juleæsker finder du den sjældne luksus, at hvert produkt indeholder minimum 84% håndplukkede planter og urter fra Jurliques egen certificerede farm i Australien.

Hos Jurlique tror vi på, at naturen til enhver tid overgår syntetisk skabt hudpleje. På baggrund af denne tro, har vi skabt et alternativt skønhedskoncept som udspringer af omtanke, respekt og kærlighed til miljøet.

Roses Gift Set 750,- Herbal Recovery Gift Set 1300,- Lavender Fields Gift Set 520,- Lovable Skin Gift Set 415,- Purely Age-Defying Gift Set 1840,-

Jurlique

Anderledes videnskab. Dynamiske resultater.™
jurlique.dk

INSPIRATION

FAKTA

Ny dæk mærkat

Sådan her vil du i fremtiden kunne aflæse dine dæks miljøvenlighed på rullemodstand og støj, samt vådgrebs egenskaber. Nyt EU direktiv-316 træder i kraft november 2012.

MILJØRIGTIGE DÆK

Der kører cirka 2,1 millioner personbiler rundt på de danske veje, og hvis man forestillede sig, at de alle fik de nye, miljørigtige dæk ville det betyde en reduktion af det samlede CO₂-udledning på 86.000 tons.

FOTO: MICHAEL FAHLGREN

10

TIPS OM DÆK

Tre ud af ti danske biler har så lavt et lufttryk i dækkene, at brændstofforbruget ligger tre til fire procent over normalen. Det betyder, at miljøet årligt belastes unødigt. Bare fordi der ikke er luft nok i dækkene. Det viser en undersøgelse, som Michelin foretog i efteråret 2008. Undersøgelsen omfattede cirka 700 københavnske biler. 30 procent havde et meget lavt lufttryk på 0,5 bar under det anbefalede, der typisk ligger på godt 2 bar. Det vurderedes, at dæktilstanden på de københavnske biler er repræsentativ for alle Danmarks ca. 2 millioner biler. Derfor er det vigtigt, at du holder øje med din bils dæk. Her følger en række simple tips fra eksperterne på området, som kan hjælpe dig med at gøre det og dermed skåne miljøet, øge sikkerheden og spare dig penge:

- 1 Find ud af, hvad det korrekte lufttryk er for din bil. Det står typisk i bilens dørstolpe, brændstofflap eller i bilens instruktionsbog. Vurder om du kører med normal eller med maksimal belastning.
- 2 Kontrollér trykket hver 14. dag, og justér efter behov. Husk også reservehjulet.
- 3 Husk også, at dækkene skal være "kolde", når du tjekker dem.
- 4 Har du kørt mere end tre kilometer, så bliver dækkene "varme".
- 5 For "varme" dæk skal det af-læste lufttryk være 0,3 bar højere end det anbefalede.
- 6 Monter altid støvhætter for at undgå tab af lufttryk.
- 7 Et fald i lufttryk kan skyldes: et lille naturligt tab af luft, lav temperatur eller punktering, som kan føre til uoprettelig skade på dækket.
- 8 Hvis et dæk konstant mister luft, skal en fagmand undersøge dæk og fælg. Dette er af afgørende betydning for din og andres sikkerhed.
- 9 Ved montering af vinterdæk skal trykket øges med 0,2 bar.
- 10 Skift til nye dæk senest, når mønsterdybden er 2 mm på sommerdæk om sommeren og 3 mm på vinterdæk om vinteren. Dansk lovgivning kræver udskiftning ved 1,6 mm.

HANS HENRIK RASMUSSEN
red@mediaplanet.com

Det gælder først og fremmest sikkerheden

■ **Spørgsmål:** Hvordan sparer du penge samtidig med, at du mindsker CO₂-udslippet?

■ **Svar:** Det handler om miljørigtige dæk og om at tjekke deres lufttryk.

VIDEN

BRØNDBY

Dine dæk har indflydelse på tre ting: sikkerheden, miljøet og din pengepung. Det fortæller Jan Pold, der er miljøkoordinator i Danmark for Michelin Nordic, og han vil samtidig gerne aflive myten om, at dæk "blot er sorte og runde og har et hul midt i". For både typen af dæk og lufttrykket i dem har stor betydning. Det mener Jan Pold da også, at både bilfabrikanterne og forbrugeren er ved at få øjnene op for:

"For det første har den teknologiske udvikling inden for dæk gjort, at der virkelig er noget at hente. For det andet forventes det, at kravene til bilernes CO₂-udledning bliver skærpet. Og for det tredje har de stigende benzinpriser betydet, at der er blevet meget mere at spare for forbrugeren ved at fokusere på bilens dæk."

Jan Pold forklarer således, at en femtedel af en personbils samlede brændstofforbrug stammer fra dækkene. Det betyder, at det er et punkt, hvor forbedringer kan mærkes, og han fortæller, at de nye dæktyper typisk vil kunne spare op til fem procent brændstof.

"Det rigtige lufttryk i dækkene er først og fremmest et spørgsmål om sikkerhed og mindre dækslid, og derudover sparer man brændstof og gavner dermed miljøet."

Jan Pold
Miljøkoordinator i Danmark
for Michelin Nordic AB

Holder længere

Der kører cirka 2,1 millioner personbiler rundt på de danske veje, og hvis man forestillede sig, at de alle fik de nye, miljørigtige dæk ville det betyde en reduktion af det samlede CO₂-udledning på 86.000 tons.

FAKTA

Dæk og miljø og økonomi

■ **Korrekt lufttryk** giver dig sikkerhed, mindre dækslid og bedre brændstofføkonomi.

■ **Hvis du fx kører** med 0,5 bar for lavt lufttryk, forkortes dækkets levetid med 25%.

■ **Med 1 bar** for lavt lufttryk og 80 km/t mister du 50% af dækkets kontaktflade ved blot 5 mm vand.

■ **Med 1 bar** for lavt lufttryk øges brændstofforbruget med 3-4%.

■ **Bilerne bruger mere** brændstof og sender for meget kuldioxid ud i atmosfæren, når lufttrykket i dækkene er for lavt.

■ **Nedslidte dæk reducerer** tra-

"Det alene ville være et meget væsentligt bidrag til at nå EU's nye krav for reduktion af CO₂-udslippet fra transportsektoren," fortæller Jan Pold.

Det er her essentielt, at de nye dæktyper, ud over mindre rullemod-

fiksikkerheden voldsomt. Det korrekte lufttryk i dækkene sikrer, at man har en optimal "trædeflade" mod vejen. Tænk på, at bilens eneste kontakt med vejen er de fire flader, hvor dækket rører underlaget.

■ **Cirka 13%** af de danske bilister kører med sommerdæk hele året rundt, mens 21% kører med de såkaldte helårsdæk, viser en undersøgelse foretaget af Catinet fra vinteren 2007/08.

■ **Det er i alt** en tredjedel af de danske bilister, der ikke kører med vinterdæk, og det koster penge og skader sikkerheden og miljøet.

stand, også holder længere, hvilket også sparer miljøet for det CO₂-udslip, der er i forbindelse med deres produktion. Og Jan Pold nævner derudover et andet vigtigt område.

Det rigtige tryk

"Det rigtige lufttryk i dækkene er først og fremmest et spørgsmål om sikkerhed og mindre dækslid, og derudover sparer man brændstof og gavner dermed miljøet," fortæller han.

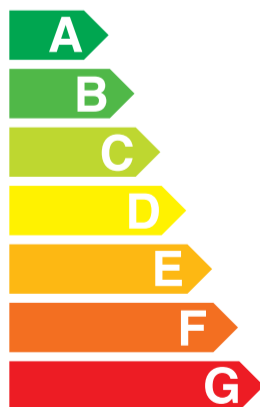
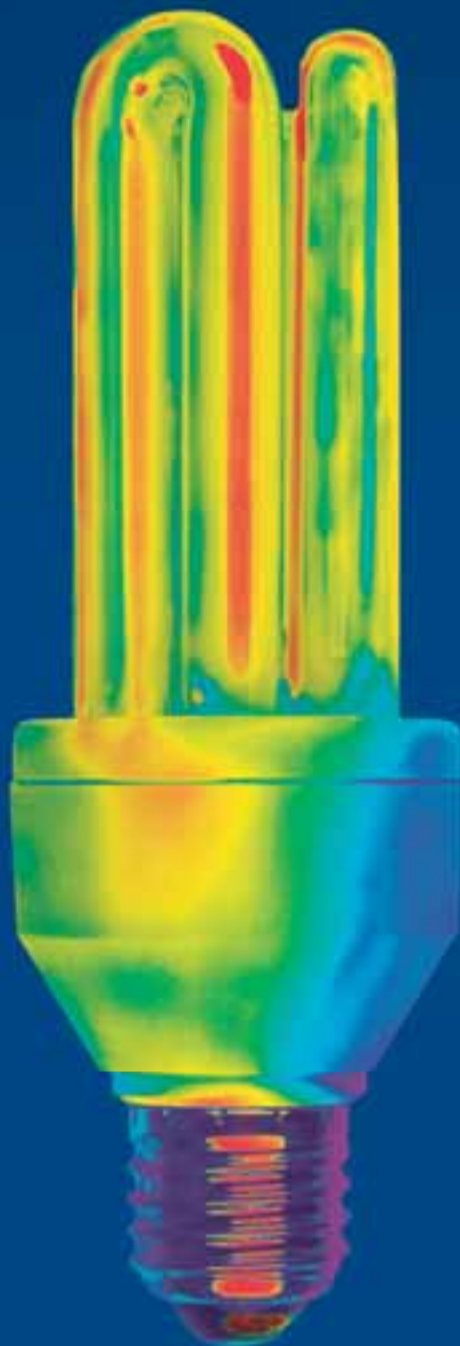
"Hvis man kører med 0,5 bar for lavt lufttryk i dækkene forkortes dækkets levetid med 25 procent. Hvis man har 1 bar for lavt, ændrer bilens egenskaber sig markant, og den bliver svær at styre i en ulykkesituation og bruger desuden 3 til 4 procent mere benzin," forklarer han og understreger, at for lavt lufttryk absolut ikke er noget særsyn hos danske bilister.

"Michelin lavede en undersøgelse i 2008, hvor vi undersøgte forskellige bilisters dæktryk, og vi fandt frem til, at 31 procent af Københavns bilister havde et dæktryk, der var væsentligt for lavt, det vil sige 0,5 bar for lavt eller mere i et eller flere dæk."

På samme vis er det ifølge Jan Pold klogt at skifte sommerdækkene ud til "grønne" vinterdæk, før vinteren for alvor sætter ind, da det øger sikkerheden og både gavner miljøet og din økonomi.

HANS HENRIK RASMUSSEN
red@mediaplanet.com

Har du sagt A...

Ved du også hvilken energiklasse dit hus er i?

Mange danskere bruger energimærkningen som rettesnor, når de køber hårde hvidevarer og elektronik. Men faktisk gælder mærkningen også for huse, og med efterisolering kan du opgradere dit hus til en bedre energiklasse. Så du sparer både penge og CO₂ – år efter år.

Giv dit hus et **TilstandsTjek™** på www.stoplocalwarming.dk og få hjælp til gøre noget ved efterisoleringen af huset.

ROCKWOOL®
STOP LOCAL WARMING

NYHEDER

FAIRTRADE ER PÅ DANSKERNES INDKØBSLISTER

■ **Spørgsmål:** Hvad har Asger Aamund, Claus Meyer og Thure Lindhardt til fælles?

■ **Svar:** De støtter alle Fairtrade og kigger efter Fairtrade-mærket, hver gang de køber ind. Og flere og flere danskere følger i deres fodspor.

En ny undersøgelse viser, at hver tredje dansker køber Fairtrade regelmæssigt, og stadig flere er på vej. Således stiger salget af Fairtrade stadig trods finanskrisen og økonomisk afmatning.

"Fairtrade er gået fra at være en trend til at blive en vane for rigtig mange danskere. Vores ambition er, at det skal blive ligeså naturligt at købe Fairtrade som økologisk," siger generalsekretær for Fairtrade Mærket Judith Kyst.

Bedre levevilkår

Hver gang, der sælges en vare med Fairtrade-mærket, får bønderne bag råvarerne som udgangspunkt en mere fair og stabil pris for deres råvarer. Samtidig skånes miljøet. Sådan lyder den korte forklaring på Fairtrade-ordningen. Men bag den ligger en kompleks virkelighed. Fairtrade råvarerne kommer fra Latinamerika, Asien og Afrika. Og dyrkes både af småbønder og på plantager. Der er tale om et stort system, og mange ting at holde styr på.

"Fairtrade er på mange måder en proces. Fra dårlige levevilkår mod bedre - skridt for skridt. Forbedringerne sker gradvist, og det er vigtigt at understrege, at Fairtrade kun er en af måderne til at forbedre forholdene for nogle af verdens fattigste bønder og arbejdere," forklarer Judith Kyst. Hun har selv på sine rejser til Fairtrade bønder set, hvordan midlerne fra Fairtrade er blevet brugt til uddannelse, bedre sundhed og investeringer i bedre produktion.

Thure Lindhardt på besøg hos kaffebønder

Et af de steder, hvor Fairtrade har gjort en konkret forskel, er blandt de fattige kaffebønder i Nicaragua. De har gennem mange år været afhængige af mellemhandlere og store virksomheder, som ofte har givet dem en dårlig pris for deres bønner. For år tilbage sluttede bønderne sig derfor sammen i andelsbevægelser og gik ind i Fairtrade. Skuespilleren Thure Lindhardt, kendt fra blandt andet filmen *Flammen og Citronen*,

Judith Kyst
Generalsekretær for
Fairtrade Mærket

besøgte Fairtrade-bønderne i dette efterår:

"Det er tydeligt, at bønderne har haft gavn af Fairtrade. De har blandt andet udviklet deres produktion, så de nu også ved siden af kaffen dyrker honning. På den måde forbedres deres indtjening. Desuden har de oprettet en fond til mikrolån, så de ikke længere er afhængige af banker og deres høje renter," fortæller han til Fairtrades magasin *Fair-Nok*.

Arbejder for ligestilling

Thure Lindhardt nævner også et andet vigtigt punkt, hvor han mærkede forbedringer hos bønderne i Nicaragua:

"De arbejder nu med at styrke kvindernes situation, som ofte er dårlig i Nicaragua. De har blandt andet ansat en psykolog, der underviser mænd og kvinder i ligestilling," forklarer han.

Småbønder, der er med i Fairtrade-ordningen, er ikke kun sikret en mere fair pris for deres afgrøder. De modtager også ekstra midler, hver gang de sælger Fairtrade. De penge investerer bønderne i fællesskab i sociale projekter og bedre produktion.

HANS HENRIK RASMUSSEN
red@mediaplanet.com

Rene råvarer. Intet andet.

KAFFE OG HONNING
 "Det er tydeligt, at bønderne har haft gavn af Fairtrade. De har blandt andet udviklet deres produktion, så de nu også ved siden af kaffen dyrker honning. På den måde forbedres deres indtjening," siger skuspiller Thure Lindhardt.
 FOTO: JASPER CARLBERG

En bæredygtig mojito, tak!

SPØRSMÅL & SVAR

Sune Prah Knudsen
 Kommunikationschef i Fairtrade-mærket Danmark

■ Hvordan startede Fairtrade?

Fairtrade-tankegangen startede med kaffe. Kaffebønder i blandt andet Sydamerika oplevede, at verdensmarkedsprisen svingede meget og ofte dykkede så langt ned, at de ikke engang kunne dække deres leve- og produktionsomkostninger. Nogen måtte gå fra hus og hjem, mens andre endte i håbløs gæld eller måtte opgive at give deres børn en fremtid.

■ Hvad indebærer Fairtrade?

Men gennem Fairtrade får bønderne en minimumspris, som betyder, at hvis verdensmarkedsprisen dykker voldsomt, får bønderne som udgangspunkt en mere fair og stabil pris. Og Fairtrade er i dag meget mere end kaffe. Der findes nu over 700 forskellige varer med Fairtrade-mærket på de danske butikshylder. Blandt de mest populære er bananer, vin og chokolade - udover kaffen, der stadig indtager førstepladsen.

■ Hvilke andre produkter er kommet til?

Men der dukker hele tiden nye op. Blandt andet cola, fremstillet på Fairtrade rørsukker fra Paraguay. Eller hvad med Fairtrade vingummi? Og er man mere til det alkoholiske, er der også flere nye mulighe-

der, når glassene skal fyldes. Dels en masse Fairtrade vin fra Latinamerika og Sydafrika. Og dels spiritus. Der findes allerede Fairtrade rom. Og med lidt kreativitet og Fairtrade-mærket rørsukker, kan man fremstille Fairtrade mojitos. Som noget helt nyt er der Fairtrade vodka på vej.

■ Hvad med andre varegrupper?

Ja, en anden Fairtrade kategori, der er i vækst, er tøj fremstillet af Fairtrade-mærket bomuld. Bomuldsbønder i Afrika og Indien er hårdt ramt af lave bomuldspriser, der ikke mindst skyldes, at eksempelvis USA holder hånden over sin egen bomuldsproduktion gennem en stor statsstøtte. Fairtrade hjælper disse bønder på samme måde som kaffebønderne, og der findes i dag tøj fremstillet af Fairtrade-mærket bomuld for enhver smag, fra store mainstreammærker som Vera Moda til små designere. I Frankrig har postvæsenet valgt, at arbejdstøjet skal være Fairtrade. Så Fairtrade er nået langt, siden den første kop Fairtrade kaffe blev skænket for over 20 år siden.

HANS HENRIK RASMUSSEN
 red@mediaplanet.com

VALG AF HOTEL

MILJØRIGTIGE VIRKSOMHEDER

Når den bevidste forbruger skal vælge hotel

Green Seal, en uafhængig organisation, der certificerer miljørigtige virksomheder, lavede for nogle år siden en undersøgelse, hvor man fandt, at et gennemsnitligt 150-værelses hotel på én uge brugte lige så meget som 100 4-personers husholdninger gør på et år. Det er meget forbrug og meget spild! Selvfølgelig gælder der andre betingelser for et hotel end end normal husholdning, men du kan selv i høj være med til at modvirke dette spild at se på nogle af de følgende forhold, inden du vælger hotel:

- Er hotellet miljøcertificeret, for eksempel med svanen eller lignende miljømærker?
- Tilbyder hotellet økologiske og bæredygtige alternativer, for eksempel bæredygtig kaffe?
- Har hotellet tilpasset sig, så mennesker med enten et fysisk eller psykisk handicap let og bekvemt kan opholde sig på hotellet? Er der handicapvenlige værelser? Er der mulighed for at bestille gluten-frit brød? Er der let adgang fra parkeringspladsen ind til hotellet? Kan man låne en teleslynge i receptionen?
- Støtter hotellet velgørenhedsformål?
- Sorterer hotellet affald (kan ses på værelset), sparer hotellet på energien ved for eksempel at have elsparepærer, og sparer det på vandet ved at have sparebrusere?

HANS HENRIK RASMUSSEN
 red@mediaplanet.com

REN

CLEAN BIO ACTIVE SKINCARE

REN er ikke hoppet med på den grønne bølge, de var faktisk med til at starte den. REN er fri for parabener, syntetiske skummemidler, -farvestoffer og -duftstoffer. Højteknologiske bioaktiver booster hudens naturlige evne til at beskytte, reparere og forny sig selv. Resultatet? En ren og smuk hud med en perfekt naturlig glød.

Årets julegaveæsker 2009 er en hyldest til nogle af verdens smukkeste træer. Overskuddet af salget donerer REN Skincare Ltd. til velgørenhedsorganisationer, der arbejder på beskyttelse og bevaring af regnskoven og livet der leveres der.

ROSE DUO
 Vejl. udsalg: 395,-

ROSE TRIO
 Vejl. udsalg: 650,-

GRAPEFRUIT DUO
 Vejl. udsalg: 395,-

HAND WASH DUO
 Vejl. udsalg: 395,-

MENS TRIO
 Vejl. udsalg: 650,-

Have a beautiful Christmas X

renskincare.dk

PERSONLIGT INDBLIK

Naturen vælger økologi, fortæller forfatter og foredragsholder Tania Ellis. "Det er sundere for os, bedre for dyrene og miljøet - og så smager det bedre," siger hun, der selv blev overbevist, da hun flyttede ind ved siden af en helsekostforretning og fandt ud af, hvor stort udbuddet af økologiske varer egentlig var.

Hvis naturen selv skal vælge

Hold da op, hvor var der mange ting: økologiske tamponer, økologisk ketchup, økologiske vingummier - man kunne faktisk få alt økologisk," fortæller forfatter og foredragsholder Tania Ellis om dengang hun flyttede til centrum af København og kom til at bo ved siden af en helsekostforretning.

Siden er der sket meget inden for økologien. Som Tania Ellis fortæller, har Netto jo fået sloganet 'Alle skal have råd til økologi'.

"Jeg fandt ud af, at jeg kan få masser af økologiske basisvarer rundt omkring i supermarkederne, og så kan jeg gå ind i helsekostforretningen efter særlige ting."

Mindre men bedre

Tania Ellis ser tre fordele ved økologiske varer:

"Det er sundere for os, bedre for dyrene og miljøet - og så smager det bedre."

"Økologisk frugt og grønt er sundere. De indeholder flere antioxidanter, og tomater har et højere indhold af flavonoider, og så smager de bedre, fordi der er mindre vand i dem. Derfor er de økologiske frugter og grøntsager også tit mindre, men der er altså mere smag, fordi de vokser uden kunstgødning og får længere tid til det, og så er der ingen nitrater i danske økologiske fødevarer, og det er godt, for det er noget, man

mistænker for at være kræftfremkaldende."

E234

For ikke at bruge hele dagen på at læse varedeklarationer, vælger Tania Ellis at stole på økomærket.

"Jeg tænker meget over, hvad jeg putter i indkøbskurven, men jeg har simpelthen ikke tid til at finde ud af, hvad E234 og E195 er, så det er en god genvej. Så er der selvfølgelig dem, der siger: 'jamen, kan du så være sikker på, at det er i orden, at der ikke har været drevet konventionelt landbrug på nabomarken, så pesticiderne er fløjet over på den økologiske?' Men man kan sige, at hvis jeg køber almindelige varer, er der stor sandsynlighed for, at der er blevet brugt pesticider, så med økologiske varer er der i hvert fald større sandsynlighed for at undgå det."

Men selvfølgelig handler det også om økonomi, for økologi er dyrere. Imidlertid har Tania Ellis opdaget, at hun smider langt mindre ud, efter at hun er begyndt at købe økologisk, og i virkeligheden er det derfor ikke ret meget dyrere.

"Jeg køber mindre end før i tiden, men til gengæld køber jeg noget, som jeg hellere vil have, og jeg bruger stort set de samme penge. Jeg smed meget ud før, men nu tænker jeg over, hvad jeg virkelig gerne vil have."

Hestene på Samsø

Tania Ellis, der som forfatter og foredragsholder er specialiseret i sociale

SUNDHED

"Det er sundere for os, bedre for dyrene og miljøet - og så smager det bedre."

Tania Ellis
Forfatter og foredragsholder

business tendenser, peger på, at danskerne også er blevet mere bevidste om, hvad de køber, og hvilken effekt deres handlinger har.

"Det er blevet for svært at vende det blinde øje til. Med internettet og al den information, der er til rådighed, kan vi ikke længere bruge undskyldningen om, at vi ikke vidste bedre. Og når jeg ved, at der kan være pesticidrester eller kunstige tilsætningsstoffer i, kan jeg altså ikke putte det i munden. Det er jo dumt, når man ved, at det for eksempel kan øge risikoen for kræft."

Hun fortæller således også, at danskeres forbrug af økologiske varer er steget markant i de seneste par år, så det sidste år lå på 4,5 milliarder kroner. Og at økologi er det bedste, fik hun for nylig bekræftet - bogstavelig talt fra hestens egen mund.

"Jeg var en tur på Samsø i forbindelse med et bogprojekt, og kvinden, jeg boede hos, fortalte mig, at hun engang havde været medhjælper på et økologisk landbrug. Her skulle hun fodre hestene med økologiske gulerødder, men en dag var der ikke nok, og hun måtte låne nogle almindelige fra nabogården. Hun bar så to spande ind til hestene, en med økologiske og en med konventionelt producerede gulerødder, og hestene gik alle direkte hen til spanden med de økologiske. Så når naturen selv får lov at vælge, så vælger den økologien," slutter Tania Ellis.

HANS HENRIK RASMUSSEN
red@mediaplanet.com

KORTE NYHEDER

TRÆPILLEFYR

Et træpillefyrr mindsker din varmeregning og gør opvarmningen CO₂-neutral

Mange tror, at et træpillefyrr utrolig besværligt at have med at gøre, og at det kræver megen vedligeholdelse. Men med de nye anlæg er komforten helt på højde med et oliefyrr. Den eneste indsats, der kræves af kunden, er at tømme aske ud af fyret, og dette drejer sig kun om nogle få gange om året. Desuden er et træpillefyrr en ideel løsning for folk, der foretrækker at opvarme økonomisk og CO₂-neutralt.

Hvis de skifter fra et gammelt oliefyrr, vil en familie, der før brugte 3000L olie, spare cirka 7832 kg. CO₂ pr. år. Hvis den samme familie skifter til en varmepumpe, vil besparelsen i bedste fald, det vil sige med et lav-temperatur varmeanlæg, kun være på ca. 3300 kg. CO₂ pr. år. Hvis der er tale om et traditionelt radiatoranlæg, vil besparelsen kun ligge omkring 1200 kg. Skulle familien vælge at skifte til ny olie- eller gaskedel, vil besparelsen være endnu mindre og så godt som ubetydelig.

Det smarte ved et træpillefyrr er, at den CO₂, der frigives ved afbrænding af træpiller, er præcis den samme, som træet ville afgive, hvis det fik lov til at ligge og rådne i naturen. Det er således CO₂-neutralt. Og så er der desuden mange penge at spare ved at skifte til et træpillefyrr. Ved et skift fra oliefyrr vil der kunne spares 50-60 procent på varmeudgifterne.

Nu behøver taxikørsel ikke at give minus på klimaregnskabet! - vi tager os af klimaregningen

For mange er transport en nødvendig, men stor synder i det samlede klimaregnskab. Derfor er vi glade for at kunne tilbyde dig at køre i CO₂-neutral taxi - hvor vi tager os af klimaregningen.

Hos **AMAGER-ØBRO TAXI** vil vi nemlig ikke sidde med hænderne på rattet og vente på elbiler eller alternative brændstoffer. Udskiftningen til mere energirigtige biler tager tid - for lang tid. Derfor har vi som de første i Danmark givet grønt lys til den CO₂-neutrale taxi. Vores vogne

udleder desværre stadig CO₂, som de plejer, indtil vi kan udskifte dem med mere energieffektive biler. Men her og nu neutraliserer vi selv den CO₂, der bliver udledt fra de vogne, som er tilmeldt ordningen. Dermed går vi videre langt videre end de nye miljøstandarder, der netop er indført for hele taxibranchen.

Og du kan selv følge med, for vi dokumenterer CO₂-forbruget på hver taxitur på både taxikvitteringer og vores fakturaer.

Hvordan bliver en taxi CO₂-neutral?

Vi opkøber ganske enkelt certificerede, europæiske CO₂-kvoter svarende til den udledning vores CO₂-neutrale vogne har - og annullerer dem hos Energistyrelsen. Det betyder, at andre må reducere deres udledning, da der bliver færre kvoter at købe. Vores samlede CO₂-udledning vil falde i takt med, at vi udskifter bilerne til mere energirigtige modeller.

Stig om bord i fremtiden - i dag!

Det er meget enkelt, og der er plads til

alle. Du kan allerede i dag ringe til os på **32 52 31 11** og få en fast kørselsaftale om CO₂-neutral taxi, eller høre om andre fordele vi kan tilbyde.

Vil du køre klimaneutralt allerede i dag, ringer du blot **32 51 51 51** og bestiller en CO₂-neutral taxi. Du vil hverken mærke forskel på turen eller pengepungen - det koster nemlig ikke ekstra at køre CO₂-neutralt - men du kan mærke det på klimaregnskabet.

Læs mere på www.amagerobrotaxi.dk

"CO₂-neutrale taxier er den eneste vej frem, indtil bilerne kan udskiftes"

Niels Jørgen Langkilde, Bestyrelsesformand Copenhagen Climate Network

MICHELIN ENERGY™ SAVER

Dækket som er godt både for tegnebogen og miljøet!

• Lavere brændstofforbrug

Med denne fjerde generation af letrullende Michelindæk med lavt brændstofforbrug sparer du hundredvis af kroner i brændstofudgifter.¹⁾

• En levetid ud over det sædvanlige²⁾

Med MICHELIN Energy Saver får du samme uovertrufne levetid, som kendetegner et Michelindæk. Og dæk, som ruller længere, betyder færre dæk, som skal genbruges.

• Større sikkerhed

For Michelin har din sikkerhed altid højeste prioritet. På våde veje er bremselængden op til 3 meter kortere end med forgængeren.³⁾

Endnu bedre for miljøet, endnu bedre for tegnebogen.

20% af det samlede brændstofforbrug skyldes dækkene. For at nedsætte brændstofforbruget må man nedsætte effekten af de kræfter, som modvirker bilens bevægelse: altså nedsætte dækkenes rullemodstand. Køretøjer forsynet med dæk med lavere rullemodstand bruger mindre brændstof, hvilket mindsker CO2-udslippet og dermed også drivhuseffekten.

1) Sammenlignet med gennemsnittet på markedet (kilde: ETRTO – European Tyre Rim Technical Organisation). Baseret på test af rullemodstanden udført i 2007 af uafhængigt testcenter (TÜV SÜD Automotive) med dækdimensionerne 175/65 R 14 T, 195/65 R 15 H, 205/55 R 16 V. Udregnet på basis af brændstofpriserne i 2007. 2) "Brand Image and Awareness study" foretaget

af analyseinstituttet TNS Sofres med 6.100 personer fra de seks vigtigste lande i Europa. 3) Test udført i 2007 af uafhængigt testcenter (TÜV SÜD Automotive) med dækdimensionerne 175/65 R 14 T, 195/65 R 15 H og 205/55 R 16 V.

godnat og sov grønt

Scandic - det smarte valg

Scandic er Nordens førende hotelkæde med 150 hoteller i ti lande. To af grundpillerne i vores værdigrundlag er, at vi aktivt arbejder for et mere bæredygtigt og socialt ansvarligt samfund. Eksempelvis har vi flere end 100 Svanemærkede hoteller i Norden og har uddannet mere end 11.000 medarbejdere i miljøspørgsmål. Derfor er vi også førende inden for energibesparende tiltag, lav CO2-udledning og affaldssortering.

Scandic er derfor det smarte valg for den bevidste forbruger, der vælger ud fra økonomiske, sociale og miljømæssige hensyn - og vil sove med god samvittighed.

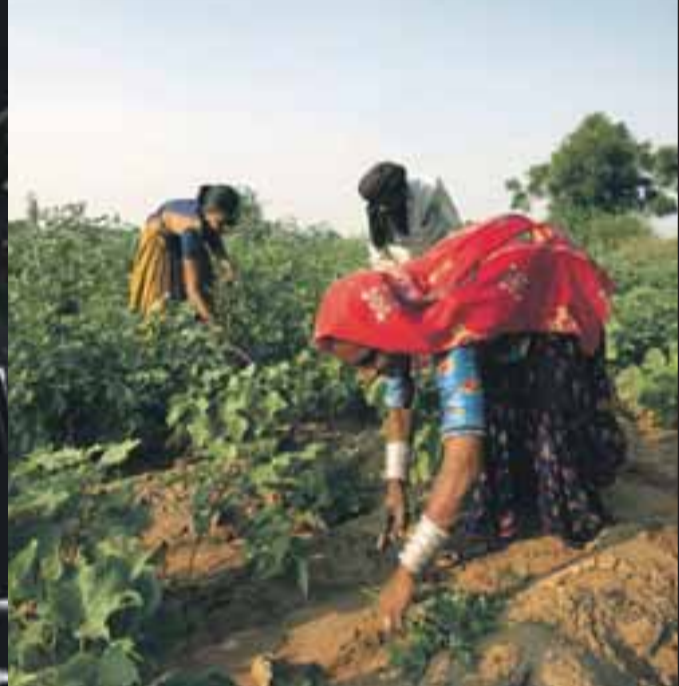
Scandic vinder Nordic Climate Solutions' Reduktionspris 2009 for andet år i træk.

Læs mere om Scandics miljøarbejde på scandichotels.dk/betterworld

book nu og få 20% rabat på dine overnatninger

Scandic
Stay smarter

the future
will be
whatever
we
make it

JACK & JONES

JJ ECO ER JACK & JONES' ØKOLOGISKE KOLLEKTION.

FILOSOFIEN BAG JJ ECO ER ENKEL.
VI VIL GØRE ØKOLOGISK MODE TILGÆNGELIG FOR ALLE.
MED JJ ECO VÆLGER MAN MILJØET OG COOL JEANSWEAR PÅ ÉN GANG.

100 % ØKOLOGISK
FAIRTRADE-MÆRKET BOMULD
GOTS CERTIFICERET

JJ ● **ECO**™
BY JACK & JONES